

Î N C H E I E R E

06 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Iulia Sîrcu

Judecătorii

Luiza Gafton, Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Serviciul protecției civile și situațiilor excepționale al Ministerului Afacerilor Interne,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Eugeniei Duca împotriva Serviciului protecției civile și situațiilor excepționale al Ministerului Afacerilor Interne cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului, obligarea achitării indemnizației pentru creșterea și îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2017, prin care a fost respins apelul declarat de către Serviciul protecției civile și situațiilor excepționale al Ministerului Afacerilor Interne și menținută hotărârea Judecătoriei Centru, municipiul Chișinău din 29 noiembrie 2016,

c o n s t a t ă :

La data de 28 aprilie 2016, Eugenia Duca a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului protecției civile și situațiilor excepționale al MAI cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului, obligarea achitării indemnizației pentru creșterea și îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, activează în cadrul Serviciului protecției civile și situațiilor excepționale al MAI, în calitate de felcer a serviciului medical al Detașamentului salvare și deblocare nr.1.

Menționează că, la data de XXXXXX s-a născut fiica sa, XXXXXX iar la 18 martie 2012 a fost eliberat certificatul de naștere nr. XXXXXX.

Invocă că, prin ordinul nr. 87 ef. din 13 iulie 2012 i-a fost acordat concediul pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, de la 10 iulie 2012 până la 15 martie 2015.

Relevă că, la data de 19 aprilie 2016, s-a adresat la Serviciul protecției civile și situațiilor excepționale cu o cerere prealabilă, prin care a solicitat calcularea și achitarea indemnizației lunare pentru creșterea/îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, în mărime de 30 % din venitul mediu lunar realizat, însă prin răspunsul nr. 19/7-D-67/16, a fost respinsă cererea prealabilă ca tardivă, deoarece conform art. 27 alin. (1) din Legea nr.289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru

incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, calcularea și achitarea indemnizației lunare pentru îngrijirea copilului poate fi solicitată de la Casa Națională de Asigurări Sociale, în bază de acte justificative, în termen de 12 luni calculat de la data îndeplinirii condițiilor de stabilire a acestei indemnizații.

Consideră că, răspunsul pârâtului este ilegal, deoarece contravine prevederilor art. 27 alin. (1) al Legii cu privire la indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale.

În acest sens, indică că, în baza certificatului de naștere nr. XXXXXX din 16 martie 2012 a fost emis ordinul nr. 87 ef. din 13 iulie 2012, prin care i s-a acordat concediul pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani. Prin urmare, susține că, a înaintat cererea în termen de 12 luni din momentul nașterii copilului, în temeiul căruia a fost emis ordinul de acordare a concediului pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, însă indemnizația pârâtului nu i-a achitat-o.

Afirmă că, Ministerul Afacerilor Interne este o autoritate executivă, iar angajații acestuia, inclusiv angajații Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, subdiviziune a Ministerului, sunt asigurați în sistemul public obligatoriu prin efectul legii.

Relevă că conform art. 30 al Legii serviciului protecției civile și situațiilor excepționale nr. 93 din 05 aprilie 2007, colaboratorii Serviciului sunt supuși asigurării obligatorii de stat în condițiile și în modul stabilit de legislație.

Solicită repunerea în termen a cererii de chemare în judecată, recunoașterea ilegală a refuzului Serviciului protecției civile și situațiilor excepționale al MAI de a achita indemnizația pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani și încasarea de la Serviciul protecției civile și situațiilor excepționale al MAI în beneficiul său a indemnizației pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, câte 30 % din venitul său lunar.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 29 noiembrie 2016 a fost admisă acțiunea, a fost recunoscut neîntemeiat răspunsul Serviciului protecției civile și situațiilor excepționale al MAI nr. 19/7-D-67/15 din 26 februarie 2016 și a fost obligat Serviciul protecției civile și situațiilor excepționale al MAI să achite în beneficiul Eugeniei Duca indemnizația pentru creșterea/îngrijirea copilului XXXXXX, în cuantum de 30% din salariu mediu realizat, pentru perioada de timp 10 iulie 2012 – 01 martie 2015.

Prima instanță ajungând la această concluzie a constatat că, reclamanta activează în calitate de felcer în cadrul Serviciului protecției civile și situațiilor excepționale al MAI, iar la data de 13 iulie 2012, prin ordinul pârâtului nr. 87ef i-a fost acordat concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, de la 10 iulie 2012 până la 15 martie 2015, însă contrar prevederilor art. 124 alin. (2) din Codul muncii, în ordin nu a fost efectuată mențiunea despre achitarea indemnizației din bugetul asigurărilor sociale de stat.

În acest context, prima instanță a reiterat că, acțiunea de acordare a concediului parțial plătit pentru îngrijirea copilului este indisolubil legată de acțiunea privind achitarea indemnizației din bugetul asigurărilor sociale de stat, astfel, omisiunea de achitare a indemnizației pentru creșterea copilului s-a produs din culpa Serviciului protecției civile și situațiilor excepționale al MAI, iar pretenția formulată de către reclamantă în vederea achitării indemnizației este

imprescriptibilă, făcând trimitere la prevederile art. 124 alin. (2) din Codul civil și ale art. 27 alin. (3) al Legii nr. 289 din 22 iulie 2004 cu privire la indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2017 a fost respins apelul declarat de către Serviciul protecției civile și situațiilor excepționale al MAI și menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 16 august 2017, Serviciul protecției civile și situațiilor excepționale al MAI a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu hotărârile judecătorești, deoarece au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și, anume, a fost aplicată o lege care nu trebuia să fie aplicată și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

Consideră că, instanțele de judecată eronat au încasat din contul Serviciului protecției civile și situații excepționale indemnizația pentru creșterea copilului minor, or, conform prevederilor art. 27 alin. (1) al Legii nr. 289 din 22 iulie 2004, indemnizația de asigurări sociale poate fi solicitată, în bază de acte justificative, în termen de 12 luni calculat de la data îndeplinirii condițiilor de stabilire a acestei indemnizații. Indemnizația pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani solicitată după 12 luni de la data nașterii copilului se stabilește retroactiv, dar nu mai mult decât pentru 12 luni premergătoare datei solicitării, dacă solicitarea a avut loc până la împlinirea de către copil a vârstei de 3 ani.

În acest sens, menționează că, la data de XXXXXX s-a născut copilul intimatei, însă solicitarea de achitare a indemnizației de creștere a copilului a fost adresată în anul 2016, depășind, astfel, termenul de prescripție.

Relevă că, conform Recomandării Curții Supreme de Justiție nr. 17 din 21 noiembrie 2012 privind unele aspecte ale practicii judiciare de soluționare a litigiilor privind stabilirea indemnizației pentru maternitate, termenul de prescripție pentru plata indemnizației de maternitate, indemnizației unice pentru nașterea copilului, indemnizației pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani este de 12 luni, calculat de la data îndeplinirii condițiilor de stabilire a acestor indemnizații (art. 27 din Legea privind indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale).

Menționează că, prin ordinului nr. 87 ef din 13 iulie 2012 intimatei i-a fost acordat concediu pentru îngrijirea copilului, din data de 10 iulie 2012 până la 15 martie 2015, astfel, reieșind din prevederile art. 16 alin. (1) și art. 17 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, consideră că, cererea de chemare în judecată urma a fi depusă până la data de 14 iulie 2013.

Invocă că, conform art. 30 al Legii cu privire la Serviciul protecției civile și situațiilor excepționale, colaboratorii Serviciului sunt supuși asigurării obligatorii de stat, dar nu și asigurării sociale de stat. Prin urmare, din salariul acestora nu se rețin plățile în bugetul asigurărilor sociale, respectiv nu cad sub incidența Legii cu privire la indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr. 289 din 22 iulie 2004.

Relevă că, Legea bugetului asigurărilor sociale de stat nu prevede încasarea pentru personalul atestat a contribuțiilor de asigurări sociale de stat, respectiv nu se acordă nici indemnizația de creștere și îngrijire a copilului până la vârsta de 3 ani, deoarece personalul Serviciului dispune de grad și statut special în conformitate cu Legea cu privire la Serviciul protecției civile și situațiilor excepționale.

Mai invocă că, conform art. 7 alin. (1) al Legii cu privire la indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr. 289 din 22 iulie 2004, baza de calcul a indemnizațiilor de asigurări o constituie venitul mediu lunar realizat în ultimele 12 luni calendaristice premergătoare lunii producerii riscului asigurat, venit din care au fost calculate contribuțiile individuale de asigurări sociale.

Prin urmare, din contul mijloacelor bugetului de stat se achită indemnizația lunară pentru creșterea și îngrijirea copilului până la vârsta de 1,5 ani persoanelor neasigurate conform prevederilor pct. 2 din Hotărârea Guvernului RM nr. 1478 din 15 noiembrie 2002 cu privire la indemnizațiile adresate familiilor cu copii.

În această ordine de idei, consideră că, indiferent de faptul dacă solicitantul acestor indemnizații este angajat în câmpul muncii sau nu, cererea pentru stabilirea indemnizației unice la nașterea copilului și a indemnizației lunare pentru creșterea și îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani sau 1,5 ani urmează a fi depusă la Casa Teritorială de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul a fost depus în termen, or, din materialele cauzei nu poate fi stabilită cu certitudine momentul comunicării deciziei contestate pentru a determina respectarea termenului de declarare a recursului.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Serviciul protecției civile și situațiilor excepționale al MAI nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Serviciul protecției civile și situațiilor excepționale al MAI asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul Serviciului protecției civile și situațiilor excepționale al MAI ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Serviciul protecției civile și situațiilor excepționale al Ministerului Afacerilor Interne se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
judecătorii

Iulia Sîrcu

Luiza Gafton

Mariana Pitic